

หัตถกรรมแบบดั้งเดิม (THRD) เพื่อการอนุรักษ์
และพัฒนาโดยการออกแบบผ่านความรู้สึก

The Traditional Handicraft Regeneration Design (Thrd) for Conservation
and Deverlopment Through Innovative Method Based on Emotinal Design

❖ *Wu Bin* ❖

หัตถกรรมแบบดั้งเดิม (THRD) เพื่อการอนุรักษ์ และพัฒนาโดยการออกแบบผ่านความรู้สึก

The Traditional Handicraft Regeneration Design (Thrd) for Conservation
and Development Through Innovative Method Based on Emotinal Design

❖ Wu Bin¹ ❖

❖ เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง² และ สมชาย เซะวิเศษ³ ❖

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวอย่างโครงการ
การพัฒนาการออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเพื่อค้นหา
วิธีการอนุรักษ์และพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของประเทศจีน
ตลอดจนสามารถนำวิธีการที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้และสร้างสรรค์
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมใหม่ด้วยเทคนิคการฟื้นฟู
ผลิตภัณฑ์เดิม

จากการศึกษาพบว่า ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ผลงานหัตถกรรม
แบบดั้งเดิมกลายเป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่ล้าสมัย ไม่สอดคล้อง
กับวิถีชีวิตในปัจจุบันและไม่มีที่ยืนในตลาด ส่งผลให้งาน
หัตถกรรมแบบดั้งเดิมของท้องถิ่นกำลังค่อยๆ สาบสูญไปจาก
ประเทศและถูกแทนที่ด้วยเครื่องใช้และสินค้าอุตสาหกรรมที่มี
เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ ทั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่าง
โครงการการพัฒนาการออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมตาม
แนวคิดแบบเบาเฮาส์ (Bauhaus) ของประเทศเยอรมนี แนวคิด
Neo-Modernism ของประเทศอิตาลี แนวคิด OVOP (One
Village One Product) ของประเทศญี่ปุ่นแนวคิด OTOP
(One Tambon One Product) ของประเทศไทยและแนวคิด
การออกแบบใหม่ (Re-Design) ของเคนยาฮารา (Kenya Hara)
พบว่า หัตถกรรมแบบดั้งเดิมในแต่ละประเทศมีขนาดกิจการ
ที่หลากหลายและมีรูปแบบการมีส่วนร่วมของเอกชนและ
รัฐวิสาหกิจด้วย แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม มีเพียงส่วนน้อย
เท่านั้นที่รัฐบาลให้การสนับสนุนเงินทุนทำให้งานหัตถกรรม
แบบดั้งเดิมต้องเผชิญกับปัญหาการแข่งขันทางการตลาดที่สูง
ถูกครอบงำทางความคิดและมีข้อผูกมัดต่างๆ จำนวนมาก จนทำให้
ผู้คนในประเทศขาดความคิดสร้างสรรค์และการยอมรับสิ่งใหม่ๆ
ซึ่งทักษะการทำงานหัตถกรรมที่ถดถอยนี้ทำให้ช่างฝีมือไม่มีวิธี
รับมือกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันทีทำให้ผู้วิจัยได้นำระบบ
THRD (หรือ ระบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเพื่อการอนุรักษ์และ

พัฒนาโดยการออกแบบผ่านความรู้สึก) มาประยุกต์ใช้ในการ
อนุรักษ์วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมซึ่งสามารถสร้างประโยชน์ได้
ดังนี้ 1) สามารถค้นพบเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่มีเนื้อหา
การออกแบบที่ไม่เหมือนใครโดยให้ความสำคัญกับแนวคิด
“การออกแบบใหม่” ที่สอดคล้องกับสมัยนิยมและความเป็นอยู่
ในปัจจุบันมากขึ้น 2) มีแนวทางการทำงานที่น่าสนใจและ
สามารถดึงดูดให้ผู้ชมอยากเข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นจำนวนมาก
3) มีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลายและสามารถส่งต่อข้อมูล
ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตพลัส (Internet Plus) ได้ หมายถึง
การนำเอาระบบอินเทอร์เน็ตมาเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
แหล่งข้อมูลโดยมีการผสมผสานร่วมกันระหว่างอุตสาหกรรมธุรกิจ
เศรษฐกิจและการบริการไว้ด้วยกัน และ 4) สามารถส่งอิทธิพล
ต่อระบบการศึกษาในปัจจุบันทั้งในด้านการผลิตการศึกษาและ
การวิจัยได้เป็นอย่างดีโดยได้กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน
ของระบบ THRD เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ คือ ช่างฝีมือ คือ
ผู้ให้บริการหลักทางด้านวัฒนธรรมงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์
สถาบันอุดมศึกษา คือ หน่วยงานที่ผลักดันให้เกิดทีมงานช่างฝีมือ
ที่มีประสิทธิภาพระดับสูง และรัฐบาล คือ หน่วยงานที่วางแผน
การพัฒนาศิลปหัตถกรรมแบบดั้งเดิมอย่างยั่งยืน

การพัฒนาระบบ THRD ในครั้งนี้ถือเป็นเพียงหนึ่งใน
กระบวนการและวิธีการจำเป็นอย่างยิ่งที่มีเป้าหมายสุดท้าย คือ การ
ผลักดันให้ผู้บริโภคโดยทั่วไปยอมรับว่างานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม
สามารถนำมาฟื้นฟูและประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตยุคปัจจุบันได้ ซึ่ง
ล้วนมีคุณค่าต่อด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและ
วัฒนธรรม การที่จะทำให้ระบบ THRD มีความสมบูรณ์มาก
ขึ้นจำเป็นต้องมีการขยายการศึกษาในอีกหลายประการ อาทิ
ปัจจัยทางการตลาด การสร้างแบรนด์สินค้าและการพัฒนา
อุตสาหกรรม เป็นต้น โดยในขั้นตอนของการฟื้นฟูการออกแบบ

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ หลักสูตรดุริยางค์บัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ หลักสูตรดุริยางค์บัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³ ดร.,อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจะต้องถ่ายทอดผ่านประสบการณ์ และกระบวนการเปลี่ยนถ่ายของความคิดสร้างสรรค์ด้านการออกแบบที่ทันสมัยด้วยการผสมผสานสังคมสมัยใหม่ให้กับชีวิตสมัยใหม่ในขณะเดียวกัน การส่งมอบประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จและบทเรียนจากความล้มเหลว ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศล้วนส่งผลต่อการฟื้นฟูการออกแบบและมีอิทธิพลต่อความหมายในเชิงบวกของชีวิตสมัยใหม่ด้วยกันทั้งสิ้น

คำสำคัญ: วัฒนธรรมดั้งเดิม, หัตถกรรมดั้งเดิม, การอนุรักษ์ และพัฒนา, การออกแบบผ่านความรู้สึ

Abstract

This research aims to study on samples of traditional handcraft design development project is implemented to find a preservation and development method for Chinese traditional handcraft. The method found will be applied in the use and creation of recovery technique for new traditional handcraft

The study found that, in the era of globalization, the traditional handcraft becomes outdated and do not correspond to way of life today. It has no market shares in the handcraft market. The traditional handcrafts become faded from the market in the country and are being replaced by industrial appliances produced by new production techniques. The researcher studied on of traditional handcraft design development project according to concept of Bauhaus from Germany, neo-modernism concept from Italy, OVOP (One Village One Product) from Japan, OTOP (One Tambon One Product) of Thailand and Re-design concept of Kenya Hara, and found that traditional handcrafts business in the country is formed in various scale. Some of them are established in form of the cooperation between public and state enterprise. However, regardless of its form, few of them are financially supported by the government. Therefore, the traditional handcraft industry is now facing a high market competition and has many constraints and the creativity is limited. It also causes a lack of creativity and acceptance of new ideas. As the handcraft production skill is degraded, the technicians have no solution for

the problem in a timely manner. Therefore, the researcher introduced THRD system (or Traditional handcraft preservation and development through a design based on feeling) to be applied with traditional culture. The benefits from this research are as follows: 1) the researcher is able to find an identity of product which is unique as it gives the important to the “new design” which corresponds the current way of life, 2) the researcher finds an interesting working procedure that attracts a number of people as they are able to participate in the production, 3) the researcher found various ways of development and transmit the information through internet plus system, i.e. the use of internet system as the center of information source development. It includes the information related to industry, business, economy and service, and 4) it can influence the current education system and production procedure under THRD framework for sustainable development which composed of the technician who is the service provider in cultural works, higher education institute which is the section creating skillful technicians and government which plans a sustainable traditional handcraft project.

THRD development is only one of the procedure and method necessary to encourage the people to accept that the traditional handcraft can be used in current way of life which provides the benefit in educational, economical, cultural and social aspects. However, to make THRD more completed, the further studies are required such as the market factor, the creation of brand and industrial development, etc. the process of recovery the design of traditional handcraft needs experience and creativity, including new design that corresponds the modern society and life, whilst collecting the experience from failure and success in this industry. The cooperation between countries also positively influences the recovery of traditional handcraft in the modern way of life.

Keywords : *Traditional culture, Traditional Handicraft, Conservation and development and Emotional design*

ความเป็นมาและความสำคัญ

จากการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ทำการแยกลักษณะเด่นของงานหัตถกรรมไว้ 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ “หัตถกรรมแบบดั้งเดิม” และ “หัตถกรรมร่วมสมัย” ซึ่งถือว่าเป็นคำที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน หัตถกรรมแบบดั้งเดิม หมายถึง ส่วนประกอบที่สำคัญในฐานะที่เป็นวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมและมรดกทางวัฒนธรรมชั้นเลิศรูปแบบหนึ่งของชนชาติที่อุดมไปด้วยจิตวิญญาณ ส่วนหัตถกรรมร่วมสมัย หมายถึง รูปแบบและแนวคิดใหม่ที่น่าสนใจมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหัตถกรรมแบบดั้งเดิม โดยคำว่า “ร่วมสมัย” เป็นคำที่มีความหมายหมายด้านเวลาและเป็นรูปแบบอันเกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงภายใต้เงื่อนไขของสภาพแวดล้อม รูปแบบการใช้ชีวิต และวัฒนธรรมตามสมัยนิยม ปัจจุบันคำว่า “ร่วมสมัย” ได้กลายเป็นความดั้งเดิมของผู้คนในอนาคตและหัตถกรรมร่วมสมัย คือ ปัจจุบันของหัตถกรรมแบบดั้งเดิม

ในระหว่างการพัฒนาประวัติศาสตร์ของประเทศจีน หัตถกรรมแบบดั้งเดิมมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศ โดยงานหัตถกรรมถือเป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงศิลปวัฒนธรรมและการออกแบบเข้าด้วยกันอย่างมีนัยสำคัญ และหลังจากปฏิรูปประเทศจีน งานหัตถกรรมยิ่งได้รับการพัฒนาไปอย่างเฟื่องฟู มีการปรับปรุงกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการและวัตถุดิบใหม่ๆ จนทำให้สุนทรียศาสตร์ด้านการออกแบบ มีพื้นที่ด้านศิลปะและหัตถกรรมแบบดั้งเดิมถูกผลักดันให้มีความร่วมสมัยและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ จากการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดดของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคมยังได้กลายเป็นตัวกำหนดรูปแบบวัตถุนิยมและความต้องการพื้นฐานของยุคสมัย โดยความอึดอ้อมทางวัตถุได้ทำให้มนุษย์ให้ความสำคัญกับความต้องการทางอารมณ์และความรู้สึกมากขึ้นจนส่งผลให้ปรัชญาการออกแบบรูปแบบใหม่ๆ นิยมออกแบบสินค้าที่มีความหลากหลาย เน้นตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ความรู้สึกและจิตวิญญาณเป็นพื้นฐาน จนกลายเป็นกระแสแนวคิดรูปแบบใหม่สำหรับการออกแบบที่ต้องสอดคล้องกับรสนิยมของผู้บริโภค

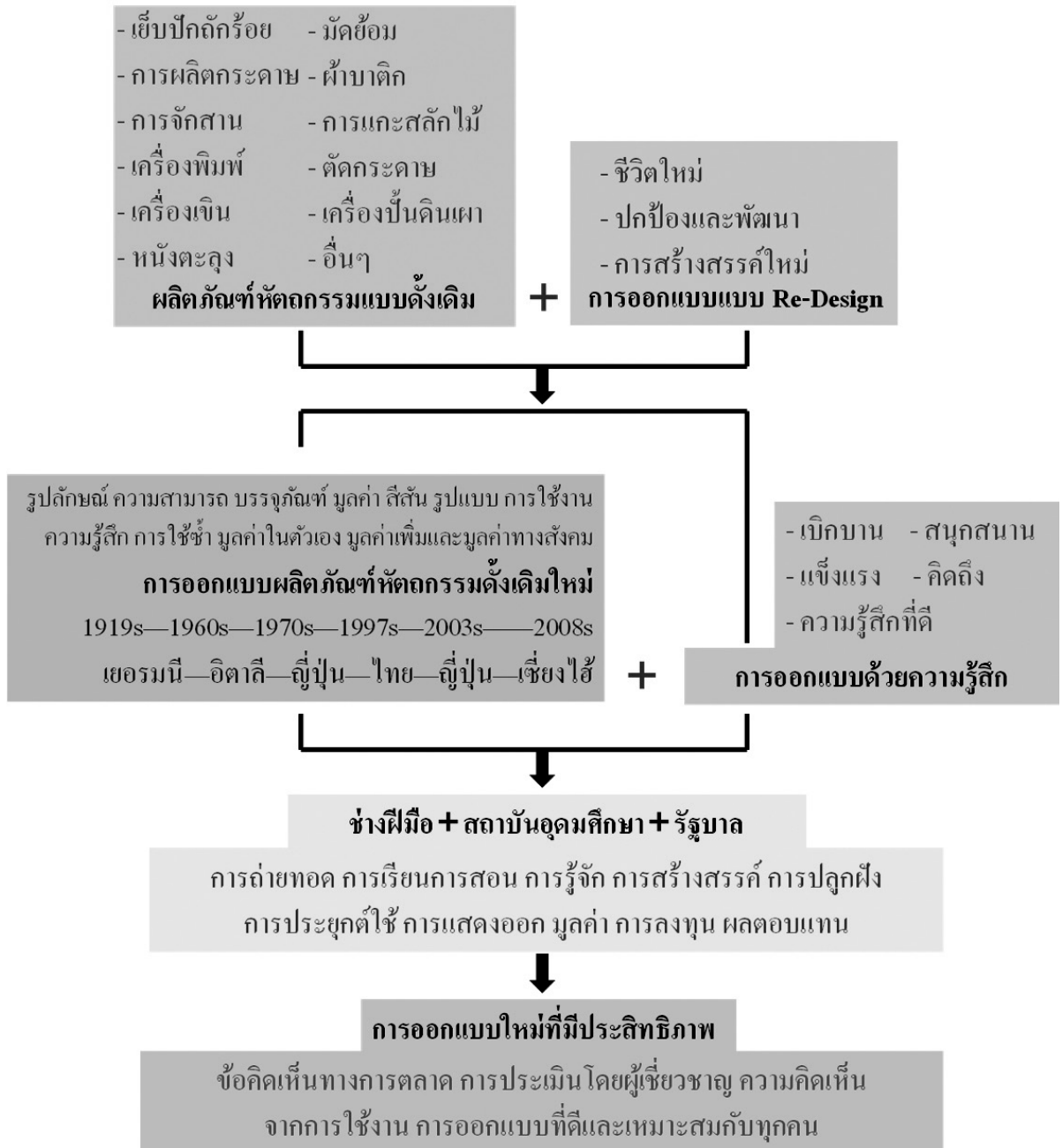
อย่างไรก็ตาม หัตถกรรมร่วมสมัยได้อยู่ระหว่างความเป็นดั้งเดิมและความเป็นสมัยใหม่ซึ่งมีทั้งส่วนประกอบทางศิลปะและส่วนประกอบทางทักษะ รูปแบบและการสร้างสรรค์ผสมผสานอยู่ร่วมกัน โดยการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ดีควรต้องเป็น

ผลงานสำเร็จที่แสดงรูปแบบของผลงานทางศิลปะทำมือไม่ใช่ผลงานแบบอุตสาหกรรม แม้ว่า ระบบเศรษฐกิจและเทคโนโลยีการผลิตจะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วจนทำให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ดีขึ้น แต่ก็ได้ส่งผลเสียอย่างมากที่ทำลายวิถีและรูปแบบการผลิตหัตถกรรมแบบดั้งเดิม ซึ่งหลายปีที่ผ่านมาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมทำมือที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ความพิถีพิถันและความประณีตด้านการผลิตมีจำนวนลดลงตามลำดับ เพราะถูกแทนที่ด้วยการผลิตจากเครื่องจักรอุตสาหกรรม จนทำให้หัตถกรรมแบบดั้งเดิมกลายเป็นเพียงแคสิ่งที่มีคุณค่าด้านการบอกเล่าประวัติศาสตร์ทางความคิด ทักษะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชาวจีนในอดีตเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวันและไม่เหมาะสมกับบริบททางสังคมในปัจจุบัน จนถูกรูปแบบวิถีชีวิตใหม่โจมตีอย่างหนักและเกือบสาบสูญ ดังนั้น เพื่อเร่งปลูกฝังความคิด สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านการอนุรักษ์และพัฒนางานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้กับผู้คนในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “หัตถกรรมแบบดั้งเดิม (THRD) เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาโดยการออกแบบผ่านความรู้สึก” อันจะมีส่วนช่วยผลักดันให้งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมได้รับการยอมรับไปในวงกว้างและมีรูปแบบที่มีความร่วมสมัยมากขึ้นด้วยการนำเทคนิคทางศิลปะที่มีความทันสมัยมาต่อยอดรวมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นจนเกิดเป็นนวัตกรรมใหม่และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมรูปแบบใหม่ด้วยการฟื้นฟูผลิตภัณฑ์เดิมให้ทรงคุณค่าและอุดมไปด้วยความรู้สึกที่นำค้นหา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาตัวอย่างโครงการการพัฒนาเพื่อการออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมใหม่ของประเทศต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของประเทศจีน
2. ค้นหาวิธีการการอนุรักษ์และพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของประเทศจีน ตลอดจนสามารถนำมาประยุกต์ใช้และบูรณาการเข้ากับบริบททางสังคมในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
3. ออกแบบระบบเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและทดลองสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมใหม่ด้วยเทคนิคการฟื้นฟูผลิตภัณฑ์เดิมตามแนวคิด “การออกแบบใหม่” (Re-Design) ด้วยการออกแบบผ่านความรู้สึก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาตัวอย่างโครงการการพัฒนาเพื่อการออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมใหม่ของประเทศต่างๆ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของประเทศจีน

1.2 ศึกษาทฤษฎี “Re-Design” เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแนวคิดใหม่ที่ใช้สำหรับสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

1.3 ศึกษาทฤษฎีการออกแบบศิลปะเพื่อดำเนินการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในตลาดปัจจุบันและสร้างรายได้ให้กับช่างฝีมืองานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้วิจัย ได้แก่ มณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นสถานศึกษาและที่ทำงานมายาวนานกว่า 7 ปี และบ้านเกิดที่มณฑลชานตง

3. ขอบเขตด้านการออกแบบ เป็นการออกแบบระบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา (THRD) เพื่อประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและนำระบบดังกล่าวมาทดลองฟื้นฟูผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ของประเทศจีนมีมูลค่าทางจิตวิญญาณและควรค่าแก่การพัฒนา

การวิจัยพบว่า

1. การศึกษาตัวอย่างโครงการการพัฒนาเพื่อการออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมใหม่ของประเทศต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของประเทศจีนพบว่า

1.1 ต้นยุคศตวรรษที่ 19 แนวคิดแบบเบาเฮาส์ (Bauhaus) ของประเทศเยอรมนีได้เน้นการช่วยเหลือศิลปินให้ออกมาจากสภาพสังคมที่ไร้จุดหมาย ดังนั้น การเรียนการสอนในโรงเรียนเบาเฮาส์จึงให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางศิลปะจากหลากหลายมิติ การรวบรวมศาสตร์แห่งสถาปัตยกรรม การออกแบบ หัตถกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม และอื่นๆ ไว้ในบทเรียน ซึ่งนับเป็นสถาบันที่มีการสร้างสรรค์ศิลปะทุกแขนง นอกจากนี้ เบาเฮาส์ยังได้เสนอแนวคิดหลักไว้ 3 ประการคือ 1) การรวมเป็นหนึ่งเดียวของศิลปะและเทคโนโลยี

2) จุดมุ่งหมายของการออกแบบคือมนุษย์ มิใช่ผลิตภัณฑ์

3) การออกแบบต้องเป็นไปตามกฎธรรมชาติและมุมมองทฤษฎี

1.2 ยุคศตวรรษที่ 20 ช่วงปี 1960 แนวคิดแบบ Neo-Modernism ของประเทศอิตาลี นักออกแบบเริ่มต้นประสบความสำเร็จมาจากการรักษางานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและการพัฒนาการออกแบบที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีขั้นสูง โดยนักออกแบบชาวอิตาลีเน้นเรื่องปัจจัยด้านอารมณ์ของผลงานหัตถกรรมจนต่อมากลายเป็นรากฐานในการปฏิรูปผลงาน โดยใช้แนวคิด วัสดุ และเทคโนโลยีใหม่เป็นสื่อที่มีส่วนช่วยให้การสร้างสรรค์ของนักออกแบบมีประสิทธิภาพใหม่

1.3 ยุคศตวรรษที่ 20 ช่วงปี 1970 แนวคิด OVOP (One Village One Product) ของประเทศญี่ปุ่น เกิดขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดดของประเทศญี่ปุ่นได้ส่งผลให้ชุมชนเมืองและชนบทมีความแตกต่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งภายใต้วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงและงานหัตถกรรมที่เสื่อมโทรม นักวิชาการจึงอาศัยทรัพยากรจากท้องถิ่น รวมถึงทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรการผลิตและทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เพื่อจัดตั้งโครงการ One Village One Product (OVOP) หรือหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการดังกล่าวได้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์หัตถกรรมพื้นเมืองซึ่งภายในประกอบด้วยโรงไม้ โรงปั้น โรงจักสาน โรงพ่นสี และอื่นๆ ผู้เข้าชมสามารถชำระค่าบริการเข้าไปศึกษาเรียนรู้และลงมือปฏิบัติได้จริง โดยผู้เชี่ยวชาญจะคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ยังมีหมู่บ้านแบบวิถีชาวบ้านท้องถิ่นให้บริการห้องพักแบบ โฮมสเตย์ (Home Stay) โดยหมู่บ้านเหล่านี้จะร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การแสดงท้องถิ่น การสะสมและจัดแสดงการวิจัยและฝึกอบรม รวมถึงการจัดจำหน่ายสินค้าไว้ด้วยกัน อันส่งผลให้ชื่อเสียงของหมู่บ้านดังกล่าวได้รับการบอกต่อไปโดยปริยาย ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ไม่ต้องออกจากถิ่นฐานบ้านเกิดก็สามารถมีรายได้เข้ามาอย่างไม่ขาดสาย

1.4 ยุคศตวรรษที่ 20 ช่วงปี 1990 แนวคิด OTOP (One Tambon One Product) ของประเทศไทย รัฐบาลไทยได้สนับสนุนให้เกษตรกรที่เว้นว่างจากงานเกษตรกรรมได้มีงานทำโดยการจัดตั้งโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ซึ่งได้ส่งผลให้ชุมชนหลายแห่งกลายเป็นแหล่งงานฝีมือหัตถกรรมมืออาชีพ รวมถึงมีส่วนช่วยสืบสานอุตสาหกรรมหัตถกรรมให้พัฒนาต่อไป

1.5 ปี 2003 เคนยะ ฮาระ (Kenya Hara) ได้เสนอแนวคิดการออกแบบใหม่ (Re-design) ในงานจัดงานแสดง

เกี่ยวกับการปฏิวัติวัฒนธรรมว่า “ของใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาการออกแบบเพราะถูกใช้ผ่านกาลเวลามานับไม่ถ้วน” โดยเป้าหมายที่นักออกแบบให้ความสนใจเพื่อพัฒนาปรับปรุงแต่ไม่สามารถทำให้บรรลุได้ในเวลาอันสั้น เพราะความเคยชินของตนเองจึงทำให้มองข้ามจุดสำคัญไป

2. วิธีการการอนุรักษ์และพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของประเทศไทยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้และบูรณาการเข้ากับบริบททางสังคมในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพหรือจะต้องดำเนินการ ดังนี้

2.1 ต้องสร้างข้อกำหนดในการอนุรักษ์งานหัตถกรรมท้องถิ่นอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ ผู้นำท้องถิ่นต้องมองการณ์ไกลบนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อการจัดตั้งข้อกำหนดในการอนุรักษ์หัตถกรรมท้องถิ่น เร่งมือช่วยเหลือช่างฝีมือ ประยุกต์ใช้เทคนิคการทำงานใหม่ที่เหมาะสมและนำเอาข้อกำหนดเหล่านี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในตารางการทำงานของคณะกรรมการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลสำหรับงานหัตถกรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ เพื่อนำเข้าสู่ฐานข้อมูลรายการที่จำเป็นต้องอนุรักษ์ ดังเช่นโครงการ “อนุรักษ์ฟื้นฟูงานหัตถกรรมท้องถิ่น” ภายใต้คำขวัญที่ว่า “สืบสานอดีต ช่วยเหลือปัจจุบัน และเป็นมิตรต่ออนาคต” เมื่อปี ค.ศ. 2002 ที่ได้จัดการสัมมนาหารือปัญหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูงานหัตถกรรมท้องถิ่นอย่างเจาะจงโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากทั่วประเทศจีนมาให้ความรู้และทำการสำรวจข้อมูลความคิดเห็นจากประชาชนอย่างเป็นทางการเพื่อนำแนวทางการอนุรักษ์ศิลปะท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับนโยบายของประเทศ

2.2 เสริมสร้างและพัฒนาผู้สืบทอดงานหัตถกรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะงานทักษะฝีมือเสี่ยงที่จะสูญหายหรืองานฝีมือที่มีคุณค่าสูงเพื่อให้ทักษะฝีมือดังกล่าวมีผู้สืบทอด ตลอดจนส่งเสริมนโยบายการมอบของรางวัลให้แก่ผู้ที่สืบทอดงานหัตถกรรมหรือการจัดตั้งบุคคลตัวอย่างแห่งท้องถิ่นและนำเสนอผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สารคดีโทรทัศน์เรื่อง “เรื่องเล่าร้อยบ้าน” เป็นต้น เพื่อสนับสนุนให้มีผู้สืบทอดมากขึ้นและพัฒนาธรรมจรรยาเป็นที่ยึดถือของประชาชนอีกครั้ง โดยนโยบายเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะสามารถเชิญชวนให้คนรุ่นใหม่มาศึกษางานหัตถกรรมท้องถิ่นเท่านั้น ยังสามารถสร้างโอกาสให้ศิลปะท้องถิ่นได้เข้าสู่ห้องเรียนสถานบันศึกษา และห้องเรียนงานอดิเรกด้วยจนกระตุ้นให้เกิดการสืบสานและวิจัยวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.3 สร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ให้แก่วัฒนธรรมท้องถิ่น กล่าวคือ ในขณะที่เรากำลังอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่นั้น ควรมีการสร้างเขตอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไปพร้อมๆ กัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการอนุรักษ์ การดูแลและการสร้างสรรค์ให้มีความสมดุลโดยการนำเอาทรัพยากรทางศิลปะบางส่วนไปประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว อันจะส่งผลให้สามารถอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมไปพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน กระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชนบทยุคใหม่ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนทั้งในด้านสุนทรียศาสตร์ ความงาม การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นและสร้างความสนุกสนานได้อีกด้วย

3. การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมใหม่ด้วยเทคนิคการฟื้นฟูผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมตามแนวคิด “การออกแบบใหม่” (Re-Design) ด้วยการออกแบบผ่านความรู้สึก ผู้วิจัยได้ทำการสรุปการบูรณาการอารมณ์ในการออกแบบ (Emotional design) จากแนวคิดของประเทศต่างๆ ได้ดังนี้

● การบูรณาการอารมณ์ในการออกแบบ (Emotional design)

ภาพที่ 2 การบูรณาการอารมณ์ในการออกแบบ (Emotional design)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการคิดค้นระบบ THRD หมายถึง แนวความคิดใหม่ที่ผู้วิจัยคิดขึ้นประกอบด้วยความหมาย 2 ประการคือ

1) การนำสิ่งที่เสียหายมาประกอบรวมกันขึ้นใหม่เพื่อคืนสภาพเดิมให้กับสิ่งของนั้นๆ หมายถึง การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่ทำเสียหายโดยไม่ได้ตั้งใจ (เช่น เครื่องปั้นดินเผา กระจกหรือผลิตภัณฑ์ไม้) มาเชื่อม ปะติดหรือประกอบเข้าด้วยกันใหม่อีกครั้ง เพื่อคืนสภาพดั้งเดิมหรือยังยั้งความเสียหายสิ่งของนั้นๆ

2) การฟื้นฟูหัตถกรรมที่กำลังจะสาบสูญให้กลับมาพัฒนาได้อีกครั้ง หมายถึง การทำให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่กำลังจะสาบสูญหรือสาบสูญไปแล้วสามารถยับยั้งความสาบสูญและได้รับการพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยแนวคิด “หัตถกรรมแบบดั้งเดิมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา” (Traditional Handicraft Regeneration Design (THRD))

ทั้งนี้ ระบบ THRD มีจุดเด่น ดังนี้

3.1 สามารถค้นหาเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผลงานการออกแบบมีเนื้อหาการออกแบบที่ไม่เหมือนใครตามความต้องการที่แต่ละคนสามารถกำหนดได้เองโดยให้ความสำคัญกับแนวคิด “การออกแบบใหม่” ที่สอดคล้องกับสมัยนิยมและความเป็นอยู่ในปัจจุบันมากขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถทำความเข้าใจประวัติศาสตร์และยังสามารถยกระดับวิถีชีวิตประจำวันให้มีคุณค่ายิ่งขึ้นได้

3.2 มีแนวทางการทำงานที่น่าสนใจและสามารถดึงดูดให้ผู้ชมอยากเข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ การสร้างความน่าสนใจ หมายถึง การสร้างความรู้สึกรู้สึกต้องการค้นหาและทำให้บุคคลมีแนวโน้มอยากที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเป็นประจำและสอดคล้องกับความสามารถของบุคคลนั้น

3.3 มีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลายและสามารถส่งต่อข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตพลัส (Internet Plus) ได้ หมายถึง การนำเอาระบบอินเทอร์เน็ตมาเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาแหล่งข้อมูลในปัจจุบัน โดยมีการผสมผสานร่วมกันระหว่างอุตสาหกรรม ธุรกิจ เศรษฐกิจและการบริการไว้ด้วยกัน

3.4 สามารถส่งอิทธิพลต่อระบบการศึกษาในปัจจุบันทั้งในด้านการผลิต การศึกษาและการวิจัยได้เป็นอย่างดี โดยได้กำหนดขอบเขตการดำเนินงานของระบบ THRD เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ดังนี้

3.4.1 ช่างฝีมือ คือ ผู้ให้บริการหลักทางด้านวัฒนธรรมงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์

- นำช่างฝีมือเข้าไปสอนในโรงเรียนเพื่อถ่ายทอดทักษะตามแบบของตนเอง
- การสนับสนุนทางการเงินของภาคธุรกิจเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางสังคมของงานฝีมือแบบดั้งเดิม

3.4.2 สถาบันอุดมศึกษา คือ หน่วยงานที่ผลักดันให้เกิดทีมงานช่างฝีมือที่มีประสิทธิภาพระดับสูง

- ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนและนวัตกรรมจะเปลี่ยนจิตสำนึกของงานฝีมือแบบดั้งเดิม
- ทำให้นักเรียนใกล้ชิดกับสังคมเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจและมีประสบการณ์ทางวัฒนธรรม

3.4.3 รัฐบาล คือ หน่วยงานที่วางแผนการพัฒนาศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมอย่างยั่งยืน

- อนุญาตให้ผู้ประกอบการเข้าไปในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมองค์กรโดยเร็วที่สุด
- การผสมผสานกับงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเพื่อสร้างแบบจำลองทางเศรษฐกิจ

สรุปผล

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์เฉิน จิ้นซง (Chen JinSong) คณบดีคณะการออกแบบมหาวิทยาลัยศิลปะยูนนาน (Yunnan Arts University) ศาสตราจารย์เหอ ย่งคุน (He Yongkun) อธิการบดีคณะการออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปะยูนนาน (Yunnan Arts University) นางสาวชว ชิงซู (Shao Xingshu) ผู้เริ่มเผยแพร่เทคนิคแบบ O2O ให้แก่ศิลปะแบบดั้งเดิมในประเทศจีนในปี ค.ศ. 2012 ต่อมาในปี ค.ศ. 2014 ได้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทชิงชงนิมี้เดียและ ปี ค.ศ. 2016 ได้รับเชิญให้ดำรงตำแหน่งแบรนด์แอมบาสเดอร์พิเศษของบริษัทแพชชั่น ดิงมู่เซินเจิ้น (Dingmu Shenzhen) นางสาวจูเจ๋อฉิน (Zhu Zheqin) นักร้องจีนและตัวแทนของนักดนตรีรุ่นใหม่ที่ได้รับการขนานนามว่าเป็น “เอนยา” แห่งประเทศจีนและนายไ่ต๋ยูนหมิง (Dai Yunming) เจ้าของโรงงานเครื่องปั้นดินเผาในหมู่บ้านจีด้าน (Jidan) เมืองฮวาหนิง (Huaning) พบว่า ปัจจุบัน สถานการณ์ที่คืบคลานที่สุดสำหรับวงการหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในพื้นที่มณฑลยูนนาน ได้แก่ ปัญหาช่างฝีมือส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุทำให้ไม่มีผู้สืบทอดมรดกวัฒนธรรมอันดีงามและปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรในการผลิตซึ่งเป็นผลจากสงครามการผลิตแบบอุตสาหกรรมที่ทำให้วัฒนธรรมของประเทศขาดความต่อเนื่อง ดังนั้น ปัญหาที่ต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนในปัจจุบัน คือ การตอบสนองต่อเงื่อนไขในการสืบทอดงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของช่างฝีมือ ไม่ว่าจะเป็นอบรมในห้องเรียน หรือการรับลูกศิษย์ก็ตาม ล้วนแต่เป็นวิธีช่วยสืบทอด

ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ทักษะหัตถกรรมไม่ให้ศูนย์หาย ลำดับต่อมา เราต้องชักชวนให้นักวิชาการในปัจจุบันเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้มากขึ้นโดยใช้ความสามารถทางวิชาการ ประสพการณ์ ปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นมาช่วยผลักดันให้หัตถกรรมแบบดั้งเดิมได้รับการฟื้นฟู พัฒนา ปรับปรุงและสืบสานไปพร้อมๆ กับการเจริญเติบโตของเทคโนโลยี ปัจจุบันโลกของเราอยู่ภายใต้กระแสสังคมแบบโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการตลาดแบบเปิดกว้างและระบบเศรษฐกิจถูกประสานเป็นหนึ่งเดียวกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการคิดค้น พัฒนาและออกแบบระบบ THRD เพื่อประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและทดลองใช้งานจริงด้วยการการฟื้นฟูผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมใหม่ตามแนวคิด “การออกแบบใหม่” (Re-Design) ด้วยการออกแบบผ่านความรู้สึก โดยเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ผสมผสานรูปแบบระหว่างเครื่องปั้นดินเผากับชุดกีฬาซึ่งต่างอุดมไปด้วยเอกลักษณ์ของประเทศจีนมีมูลค่าทางจิตวิญญาณและควรค่าแก่การพัฒนา ทั้งนี้ จากการศึกษาเครื่องปั้นดินเผายูนนานและชุดกีฬาเซียงไฮ้เพื่อทดลองระบบ THRD พบว่า เครื่องปั้นดินเผายูนนาน

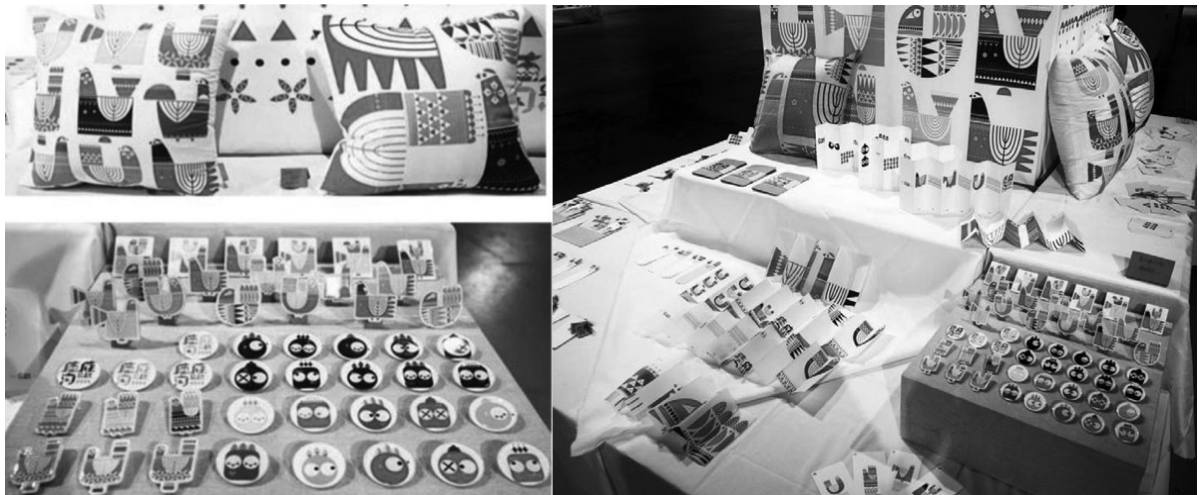
และชุดกีฬาเซียงไฮ้มีจุดที่เหมือนกันคือ 1) เป็นงานหัตถกรรมของประเทศจีนที่ทำด้วยมือหรืออุปกรณ์ง่ายๆ โดยอาศัยทักษะและเน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก 2) มีประวัติศาสตร์อันรุ่งโรจน์และได้ถูกสอดแทรกเข้าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการของการพัฒนาประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม ศิลปะและการออกแบบ 3) มีรูปแบบลวดลายที่สวยงามและมีเสน่ห์ชวนหลงใหล นอกจากนี้ยังพบว่า เครื่องปั้นดินเผายูนนานและชุดกีฬาเซียงไฮ้มีจุดที่แตกต่างกันคือ 1) ความแข็งแรงของเครื่องปั้นดินเผาและความละเอียดของชุดกีฬา 2) เมื่อเครื่องปั้นดินเผาเสียหายเพียงครั้งเดียวก็ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีกแต่เมื่อชุดกีฬาชำรุดสามารถนำกลับมาซ่อมแซมได้ ดังนั้น จากการผสมผสานความเหมือนและความแตกต่างของเครื่องปั้นดินเผาและชุดกีฬาจึงได้ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีลวดลายเกี่ยวกับน้ำซึ่งมีแรงบันดาลใจมาจากเครื่องปั้นดินเผาส่วนมากใช้บรรจุน้ำเป็นหลัก นอกจากนี้ น้ำยังเป็นแหล่งที่มาของชีวิตไม่มีรูปลักษณ์ที่ตายตัวแน่นอนและมนุษย์เชื่อว่าคลื่นน้ำคือจุดเริ่มต้นของทุกสรรพสิ่ง วัสดุที่ใช้จัดทำผลิตภัณฑ์คือของเสียจากกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ

เศษโคลนและเศษเครื่องปั้นดินเผา โดยมีวิธีการสำคัญคือ การฟื้นฟูวัสดุเหลือใช้เหล่านี้ใหม่หรือนำกลับมาใช้ใหม่โดยเรียก กระบวนการนี้ว่า “การใช้เคลดินเหนียว” โดยได้ออกมาเป็น ผลิตภัณฑ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำระบบ THRD ไปเผยแพร่ตาม มหาวิทยาลัยในประเทศจีน เช่น Yunnan Minzu University, Kunming University of Science and Technology และ Yunnan Arts University เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 4 ตัวอย่างผลงานการออกแบบถ้วยชา

ภาพที่ 5 ตัวอย่างผลงานการออกแบบลวดลายใหม่และประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์

เพื่อให้เกิดการยอมรับในวงกว้างและสอดคล้องกับความต้องการของวัยรุ่นในปัจจุบัน ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการนำรูปแบบ ลวดลายดั้งเดิมของเครื่องปั้นดินเผามาดำเนินการออกแบบเป็น ลวดลายใหม่และประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน

ปัจจุบัน ภายใต้การผลักดันของระบบความคิดแบบ อินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์และเครือข่ายโทรศัพท์ที่เปิดหน้าต่างใหม่ ให้แก่หัตถกรรมแบบดั้งเดิมเช่นกันทำให้ผลงานหัตถกรรมแบบ ดั้งเดิมดังกล่าวได้รับโอกาสอย่างไม่เคยมีมาก่อน ช่างฝีมือ

ภาพที่ 6 การบรรยายเพื่อเผยแพร่ระบบ THRD ที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ในปัจจุบันไม่ต้องอาศัยช่องทางการจำหน่ายแบบเดิมๆ แต่ใช้อินเทอร์เน็ตช่วยพาสินค้าของตนไปจำหน่ายยังทั่วทุกมุมโลก ในด้านการประชาสัมพันธ์ผู้ประกอบการอาชีพช่างฝีมืองานหัตถกรรมสามารถใช้สื่อเครือข่ายสังคมในการทำการค้าขายได้อย่างเปิดกว้างสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงสร้างฐานลูกค้าที่มีความมั่นคงเพื่อประสบความสำเร็จในการจำหน่ายสินค้าได้อีกด้วย

อภิปรายผล

การฟื้นฟูการออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิม (Regeneration Design of Traditional Handicraft) ต้องสืบทอดโดยตรงมาจาก “ประสบการณ์” และพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยกลไกการผลิตจากระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อส่งเสริมให้เป้าหมายของการอนุรักษ์และสืบทอดหัตถกรรมดั้งเดิมประสบความสำเร็จ ในการฟื้นฟูการออกแบบงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของสังคมร่วมสมัยจำเป็นต้องอาศัยความพยายามหลายด้านในระยะเวลาที่ยาวนาน ประกอบด้วย กระบวนการตรวจสอบทรัพยากร การเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีแบบดั้งเดิมการส่งเสริมการศึกษาทางด้านเทคโนโลยีความร่วมมือระหว่างสาขา ขั้นตอนการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมการพัฒนาวัฒนธรรมของงานหัตถกรรม การเสริมสร้างความงามให้แก่ชุมชน การผสมผสานลักษณะพิเศษของแต่ละสถานที่เทคนิคการบูรณาการกันระหว่างครอบครัวและธุรกิจการขับเคลื่อนของประสบการณ์การตลาดแบบบูรณาการของเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์และแบรนด์ในระดับภูมิภาคของแต่ละบุคคล ตลอดจนกระบวนการการสร้างแบรนด์ เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดต่างต้องอาศัยความช่วยเหลือและความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐธุรกิจและนักวิชาการเพื่อเป็นที่พึ่งพาของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม ทั้งนี้ ภายใต้งานทำงานร่วมกันของ

หลายฝ่ายจะสามารถส่งผลให้ระบบ THRD กลายเป็นตัวแทนของการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมในภูมิภาคและเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคในอนาคตได้ ดังนั้นเราควรมองตำแหน่งของระบบ THRD จากมุมมองของคนทั่วโลกเพราะภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไม่เพียงแต่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของวัฒนธรรมจีนเท่านั้น แต่ยังเป็นสมบัติร่วมของคนทั่วโลกและเป็นตัวแทนของประเทศชาติที่มีคุณค่าดังนั้นการอนุรักษ์จึงไม่เพียงแต่เป็นการดำรงรักษาเกียรติยศของคนจีนแต่ยังเป็นการทำนุบำรุงมรดกของภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไว้ได้อย่างหลากหลายในขณะที่อีกด้านหนึ่งคือความภาคภูมิใจของคนในชาติซึ่งเราไม่ควรมองว่าเป็นภารกิจของพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งหรือประเทศหนึ่งเพียงเท่านั้น แต่ควรมองว่าเป็นภารกิจของทุกคนบนโลก

ในบริบทของสังคมร่วมสมัย งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมไม่ได้เป็นเพียงชนิดของงานที่มีการส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่นของ “มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” และก็ได้เป็นเพียงอุตสาหกรรมในบริบททางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้คน หากแต่เป็นเรื่องของมนุษยศาสตร์ เศรษฐกิจ วิถีชีวิตของผู้คนที่ถวิลถวิลวัฒนธรรมกับนิเวศวิทยาและผู้นำอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรมการออกแบบที่ทันสมัย ปัจจุบันเรากำลังอยู่ในยุคของการส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ซึ่งพลังของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมได้ถูกเปิดออกมาเพื่อใช้ในการกำหนดมาตรฐานใหม่ของทฤษฎีการออกแบบและการลงมือออกแบบบนพื้นฐานของประสบการณ์ที่ก่อเกิดเป็นรูปแบบใหม่ของการออกแบบระบบองค์กรใหม่ให้เกิดการพัฒนาจิตวิญญาณของวัฒนธรรมและงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมอย่างฝังรากลึกกลงในการผลิตและในชีวิตอย่างแท้จริง

ในแง่ของระดับการวิจัยทางทฤษฎี การศึกษาเรื่อง “หัตถกรรมแบบดั้งเดิม (THRD) เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาโดยการออกแบบผ่านความรู้สึก” คือการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในบริบทของ “การอนุรักษ์” และลดปัญหาที่เกิดจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระดับสังคม อันมีส่วนส่งผลให้ทรัพยากรทางวัฒนธรรมของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมมีคุณค่ายิ่งขึ้นและสามารถดำรงอยู่ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันการพัฒนาวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญในการเสริมและปรับบทบาทการออกแบบใหม่ที่ทำให้กระบวนการสืบทอดงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่เกิดความยืดหยุ่นมากขึ้นในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องการพัฒนาชนบทวิถีชีวิต เศรษฐกิจและนิเวศวิทยาเชิงวัฒนธรรมได้สมจริงมากขึ้นโดยเฉพาะกับการพัฒนาสังคมวิถีชีวิตใหม่และคุณค่าความงามของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในยุคสมัยใหม่นอกจากนี้ ความแข็งแกร่งและภูมิปัญญาของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมยังได้กลายเป็นจุดสำคัญของการออกแบบที่เน้นการปฏิรูป โดยในขั้นตอนนี้ พลังที่ไร้ขีดจำกัดของการเปลี่ยนแปลงให้งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมทันสมัยหรือการบูรณาการของความคิดสร้างสรรค์จะทำให้เกิดแรงกระตุ้นสำหรับกระแสของการฟื้นฟูการออกแบบของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม

จากการสำรวจภาคปฏิบัติของประเทศที่เน้นการพัฒนาและอนุรักษ์งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม การพัฒนาและฟื้นฟูจากรัฐสู่ท้องถิ่น ตลอดจนจากสถาบันต่างๆ สู่ตัวบุคคลพบว่า ได้มีความพยายามอย่างเข้มข้นในการช่วยเหลือตนเองผ่านรูปแบบการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมท้องถิ่น ซึ่งต่างแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการฟื้นฟูการออกแบบงานหัตถกรรมสำหรับชนบท วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตและเศรษฐกิจทั้งในประเทศจีนและหน่วยงานทางการศึกษา โดยวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับวิกฤตของวัฒนธรรมงานหัตถกรรมคือต้องทำให้เกิดการยอมรับของวัฒนธรรมและทำให้อารมณ์ของประชาชนบรรลุการผลิตขั้นพื้นฐานซึ่งแน่นอนว่าไม่ใช่ทั้งหมดของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจะสามารถผสมผสานเข้ากับชีวิตสมัยใหม่ได้ ดังนั้นงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจะกลายเป็นสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวันหรือไม่ต้องดูจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและการใช้งานที่หลากหลายของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมดั้งเดิมชิ้นนั้นด้วย

ท้ายที่สุดแล้วการฟื้นฟูการออกแบบงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมคือข้อเสนอของการสำรวจที่ยั่งยืนภายใต้นโยบายการ

อนุรักษ์วัฒนธรรมของประเทศจีนโดยการให้การสนับสนุนเงินทุนและคำแนะนำของรัฐบาลท้องถิ่นที่ยึดประโยชน์ของทรัพยากรตามภูมิภาคและรูปแบบของโรงงานอุตสาหกรรมบวกกับนโยบายอุตสาหกรรมสามารถสร้างแพลตฟอร์มการบริการที่สมบูรณ์แบบได้อย่างยั่งยืนด้วยการดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพการกำหนดเป้าหมายและปลูกฝังความสามารถที่เป็นนวัตกรรมใหม่ เสริมสร้างแบรนด์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันโดยเน้นการศึกษาวิชาชีพเป็นหลักเพื่อใช้เป็นรากฐานของการสร้าง “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” (Intangible Cultural Heritage) และนำของแนวคิดการขยายตลาดธุรกิจและความตระหนักเรื่อง “การฟื้นฟูการออกแบบ” เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มข้นในการผลิตการจัดหาและการตลาดในระบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตข้อมูลงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมแนวคิดของตลาดกลไกการดำเนินงานรูปแบบองค์กรและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมแน่นอนว่าการพัฒนาระบบ THRD เพื่อส่งเสริมและฟื้นฟูการออกแบบงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในครั้งนี้ถือเป็นเพียงหนึ่งในกระบวนการและวิธีการจำเป็นที่มีเป้าหมายสุดท้ายคือกระบวนการผลักดันให้ผู้บริโภคโดยทั่วไปยอมรับว่างานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมสามารถนำมาฟื้นฟูและประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตยุคปัจจุบันได้ซึ่งล้วนมีคุณค่าต่อการศึกษาเศรษฐกิจวัฒนธรรมและสังคม แต่อย่างไรก็ตามการทำให้ระบบ THRD มีความสมบูรณ์มากขึ้นจำเป็นต้องมีการขยายการศึกษาในอีกหลายประการ อาทิ ปัจจัยทางการตลาดการสร้างแบรนด์สินค้าและการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นต้นโดยในขั้นตอนของการฟื้นฟูการออกแบบงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจะต้องถ่ายทอดผ่านประสบการณ์และกระบวนการเปลี่ยนถ่ายของความคิดสร้างสรรค์ด้านการออกแบบที่ทันสมัยด้วยการผสมผสานสังคมสมัยใหม่กับชีวิตสมัยใหม่ “การผลิตขนาดใหญ่ในประเทศ (Large Manufacture Country)” กับ “การผลิตที่แข็งแกร่ง (Manufacture Country)” ในขณะเดียวกันการส่งเสริมประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จและบทเรียนจากความล้มเหลวตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศโดยสมาคมอุตสาหกรรมศิลปะและงานฝีมือรัฐบาลโรงเรียนรวมถึงความร่วมมือระหว่างประชาชนด้วยกันล้วนส่งผลต่อการฟื้นฟูการออกแบบและเป็นการแทรกแซงที่มีความหมายในเชิงบวกของชีวิตสมัยใหม่ที่ส่งเสริมคุณค่าความสำคัญของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในยุคของการฟื้นฟู

บรรณานุกรม

- Chen Congwen. (1997). Chinese ancient costume research, Wei Jin Southern and Northern Dynasties. Shanghai Bookstore Publishing House, Shanghai.
- Kenyahara. (2006). Designing Design. Translated by Kang Jia. Shandong: Shandong people's publishing house.
- Li Xiangwei. (2004). Between Roads, Art and Design. Anhui Education Press, Anhui.
- Roger Fidler. (2000). The origin of installation art. Translated by Ming Anxiang. Huaxia Publishing House, Beijing.
- Tim Rock. (2007). D & S Thailand. Thames & Hudson Publishers, London.
- Tracey Bashkoff. (2012). Art of another kind. Thames & Hudson Publishers, London.
- Wang Biao. (2009). Ancient Folk Art and Art Design in Northern Mountain of Thailand. Yunnan Fine Arts Publishing House limited liability company, Yunnan.
- Wu Bin. (2010). The soul of the faith. Theory magazine. Vol 12, Fujian.
- Yang Guangyu. (2007). Chinese traditional carpet, carpet origin. People 's Fine Arts Publishing House, Beijing.
- Yayoi Kusama. (2015). Dot Queen Yayoi Kusama. Translated by Wang Qi. CITIC Publishing House. Beijing.
- Zhang yizhuang. (2006). History of Fiber Art. Tsinghua University Press, Beijing.